

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatosk
Zradny e.

Za staw sprócnj
Na boj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebies mana
Njeh ci khmana
Ziwnosc je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedźelske lopjeno

Čałožik 1891 Křtyebjanški farań dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

11. julija 1937

Bauzen

7. njedźela po šwj. Trojizy.

Mark. 8, 1—9.

Nažycenje luda, tych štyri tyžaz, se bydom pokrutami a trochu rybiczkami je jedyn wot tych najwjetšich džiwow. To šo pschetriječič njehodži. My drje š žyba njedyrbjeli rěčjeć wo wulkich a małych džiwach. Njejšu wšitke wulke? Wustrowjenje hluchoněmeho, šlepeho, jichtneho, wužadneho abo khromeho, kotryž bě 38 lět khory pschi hacze Bethesda ležal. Wjetšchi džiw šnadž šo nam šda hnyč šbudjenje Žairuškoweje džowčički abo Lazara. Ale njeje tež našy džiw wulki? Tež my čłowjekoj možemy bydom pokrutow a trochu rybiczkow mjes štyri tyžaz čłowjekow rosdžělič, ale njeje možno, šo jich š tym nažycimj a hišće wjele mjenje, šo šo bydom korbow šbnytknych kruschkow našbėra. To može jenož Knjes.

Tak šo dženska na šałožku teksta prašchamy: Šdže khlėba wošnjemy, šo bychmy jich nažycili?

1. Tón Knjes pruhuje našchu wėru a lubošć.
2. Šsmj-li pruhowanje wobštali, šjewi nam šwoju mōz a krašnosć.

1. Nan naměšacžneho hōlza džeshe k Jesuše: „Mōžejš něšhto, dha šmil šo nad nami a pomhaj nam.“ To je rěč čłowjekow. Tak tež dženska hišće rěčša. Jesuž pak džeshe k njemu: „Šdy by ty mohł wėrić; wšitke wėzy šu mōžne tomu, kiž wėri.“ Čłowjekoj prošha Knjesa w čěžkich padach, hdyž šu na kōnzu šwojeje mozy, wo pomoz. Dha teho Knjesa tak riez pruhuja. Pschinjeku k njemu jichtneho, a dokeļ ljudi dla k njemu pschincž njemōža, šalešu na tšėhu a pušćja khoreho, kiž na ložu leži, dele psched teho Knjesa. A nětko dyrbi jeho Jesuž wustrowicž, jeli šo to može. Abo jeho k Lazaruškowemu rowu, najšpšeho pscheczela wjedu, a nětko dyrbi jeho š rowa šawoļacž a žiweho ščinić, jeli šo

to može. Tak šu rojeńkojo pschego šašo na Jesuškowej mozy, džiwj čžinicž, dwėlowali. A šu ras džiw, kotrež je Knjes čžinił, widželi, dha šo hnydom dwėl šbėže a prašchachu šo, hacž šmėje mōz, hišće jedyn skutk čžinicž, hacž budže hišće wjetšchi skutk dokonjecž mōz. Pschetož to tola njebėšhe pschewėdčjenje wšitkich, kotrež wužadny mējeshe, kiž ša Knjesom woļashe, jako tón š hory dele krocžeshe: „Knježe, ašejš ty, dha mōžejš mje wucžiscžicž.“ To bě wuwšacze. Tón šo šhubi mjes dwėlowazny. Widžimj, šo šo čłowjekoj pschego ša dopjeńjenjom prašheja. Niz jenož teho Knjesa šu tak šudžili, ale tež šami šo mēřja š tutej mēru. W tym nastupanju šu pschego čži šami woštali. Tež dženska njejšu hinašhi. Š wotkel Jesuž mōz wošnjemj? Čžehodla njesadwėluje? Čžehodla ženje njepřaji: To njemōžu. Šlada k njebiesam. Pošbėhuje šwojej woczi tym horam, wot kotrychž jemu pomoz pschincž. Dže po mōz k šwojemu Wōtzej w njebiesach. Še tak šynj, šo može hory pschewadžicž, dokeļ je w šjednocženitwje še šwojim. Wōtzom w njebiesach. Rjeknje: Wōtče, ja šo čži džakuju, šo šy mje wuškšchal, tola wēm, šo mje kōždy čžaz wuškšchisch, ale luda dla, kiž wołoko šteji, prašu ja, šo bych wėřili, šo šy mje pōškal. Wot Wōtza šebi pomoz wuprošj, a wot luda žada wėru a lubošć. Jako jich wėru widžeshe, džeshe k jichtnemu: „Mōj šyno, twoje hřechi šu tebi wodate.“ Jesuž je wėru pntal a hušto tež namakal. Wošebje wulku wėru je pola pohanow namakal, pola hejtmana š Kapernauma a šananejškej žōnskej. Jesuž pruhuje wėru a lubošć čłowjekow. Tak tež w pušćinje. Kaš mōžeshe šo tu wupucž namacž? Ššydom pokrutow a trochu rybiczkow mjes štyri tyžaz čłowjekow. Kaš mōžachu šo čži nažycicž? A w pušćinje žana mōžnota khlėb dostacž. Dyrbjachu š tym došahacž, šchtož mēřachu. Dha mēřachu hōdni polni wėřj a lubošće na Jesuška hladacž. Mēřachu tola džiwycžinjerja we šwojej šřjedšinje. Šemu bėšhe wšcho

móžne a nicžo njemóžne. Samó radžicž. Čželne parowanja jemu žane čžežkoty njecžinjachu. Bě řo tola ras 40 dnjow a 40 nozow posčžil. Bě řtrachi puščžiny řesnař. Tehdom bě hřłodny. Ale čžert jeho nješawjedže, jako ř njemu džesche: „Sny-li Boži řyn, dha řjekř, řo řamjenje řhlěb budža.“ Jeho wotpořasa ře řłowami: „Čžłowjek njeje wot řhlěba řameho řiwy, ale wot řoždeho řłowa, řiž řřches Boži ert wuřdže.“ A tak řo tam w puščžinje čži hřłodni tomu Řnjeřej dowě-řjachu. Je něřřto wulkotne wo tajřu wěru. Ĥdny řo ře řa-neho bořa nicžo řřchiwjeicž njeřodži, dha řrie řo čžłowjek naboři. Boři řo wo řwoje řiwjenje. Jemu řo dže řaž čžlo- wjeřej na wopuřřčzenej řupje; je řřubjenny Ĥdny řo řodž njeřřhibliži a jeho njeřřchiwosmje. Jemu řo dže řaž řenemu, řiž je na wyřřoku řřaku řalěřř. Njemóže ani na prawizu ani na řewizu, ani Ĥorje ani dele. Řřchežo je w řřařře, do řlu- biny padnyčž a morwy řežo wotřacž. Řelko čžłowjekow řřchidže do řařřich řřařřnych řořoženjow. Potom je jenož Ĥiřčže jedny řředř ř wuřřowanju. Wěra do teho Řnjeřa. To nař nařř řeřř wučři. Řař Ĥuřřo řu čžłowjekojow w je- nym wokomiku wřřitřo řřařřli a řu wo řłodny wřřeje řřožy řřchidřli. Tón na řupje mēnjeshē, řo njemóže dlēje řwoje řubjenřřwo řņeřč; čžiřņy řo do morja. A w bližřřim wo- komiku řřchidže wuřřowaza řodž. Ředom je tón, řotnyž na řřale tam a řem njemóžeshē, do řlubiny padnyř, dha řež Ĥižo tón pomočnik dže, řiž čže jemu powjas, řotrehož řo mořł džeržecž, řřchicžřņečž. Wěra da čžłowjekojow mōž, Ĥačž do řónza wuřřacž. Šřřtož wěru nima, tomu pobračujā moży, řwoje řiwjenje po Božej woli řłožicž. Tořodla Ĥořny řa wěru.

2. Sny-li řřřřřřřř wobřřali, řřewi Bōh řwoju mōž a řřařřořčž.

A wón řřchilāřa řudej, řo byřřu řo na řemju řeřřdali. Čžehodla to, Ĥdny je tak mařo ř jedži tu. Běřře wulřa řa- danřa. Ale řud ju dopjelni. A něřřko mōžeshē řesuř na řwōj řřutř Ĥiřč. Wosmje to, řřřtož tu je, a řo džakuje. Ĥama řhlěb a da řón řwojim wučřomniřam. A čži dadža řón řudej. A řpodřiwnje. Řod jeho řuřřomāř řořčže řhlěb. Mōžeshē řoždemu džel dacž. Řež řjes nami řu řařřy, řotřiž řořumja dželicž, a řařřy, řotřiž to njeřřořumja. Řeřřotry njewē ř mařej mnořotu nicžo řapocžecž. Je jemu řřřemāřa. Dha řřřřa ř dželenjom nješapocžnje. Ĥruři je to nawuřřnyř, řař Ĥižo w řřařřchidřim domje řař potom w řřchuli řiwjenja. To budž nam ř řřchiru- nanjom! Ĥdny Ĥižo řjes nami něřřři řerje řořřodāřja, řař wjele řepje mōže to řesuř, Boži a čžłowjekř řyn? Řhlěb bě řřřřřřř wot Wōřza w njeřřeřřach. Běřře řo řřchidřo- řřař řjes teho, řo by to do wocžow padnyřlo. Řiž wjāřy řřřřom řořřřřřř tu bě, ale řelko řaž řud řřeřařře. Bōh tón Řnjeř njelicži ale nařņeři. Wřřřitřich wocži čžakāřa na řebje, a řy dawāřř řim řiř jedž we řwojim čžāřu. Řy wotewriřř řwoju řuřu a nařņeřiřř wřřřitřo, řřřtož řiwe je, ř dobrym řřodobānjom. Čžłowjekojow Ĥladāřa jenož na řřřobu a řřař: Tak a tak daloko dořřaha, řař a řař wjele čžłowjekow mōže wot njeje řiwnyř byčž. Bōh řař čžłowjekow wobřřlāda a řřaři: Wřřřitřy dnyřřa ř jedži mēčž, wřřřitřy dnyřřa nařņe- cženi byčž. Wōn tak mařo řicži, řo je řyřřāř řēř řřřřed nim řako džēř, řiž je wēřera řařřřol a řako nōžna řřařřa. Wōn ř druřej mēru mēri Ĥačž ny. Jeho řřicžbowanje je řřařře Ĥačž nařře. Řy řo do jeho nařřawow Ĥuřřo njeřamāřamny. Njeřřořumimny, řo dnyřři řamožity Ĥiřčče wjāřy dořřacž Ĥačž Ĥiřřom ma, řjes řym řo řo řřřřřřř řež Ĥiřčče malicžřořčž wořřmje. Šřřtož ma, tomu budže date, řo řmēje dořčž, řřřtož řař nima, tomu budže řež to, řřřtož ma, wřřate. Wjele a

mařo řeř řłowje, řotřeřž mařej něřřřto druře řřařřčž Ĥačž: řola nař. Šřřtož wěru nima a řwoje řiwjenje po Božich řařřřřach njewjedže, je řřřřř, mařo wobřředži, řřřtož řař do- Bōha wēri a pobořne řiwjenje wjedže, je bořatny a wjele wobřředži. Tomu řesuř řwoju mōž a řřařřořčž řřewi. Wřřři- my to, řřřtož je řřřřed wocžomāř. Ale Bōh byřřli w řřwēřle, Ĥdžež niřřto řařřny řřřřřřřř nima. Řřadže wāřřořčž na nje- widomne, na potāřne moży a řřřřřořčže. Tořodla ny čžlo- wjekojow ř nařřřim njeřřeřřim Wōřřom tak čžežřo Ĥromāđe řřchidžemny. Řaž je čžłowjekřa wēra potāřna mōž, tak řeř řež Řnjeřowa mōž a řřařřořčž njeřřřřřřř. Wēra wřřřař ma wēřřy wuřřas. Řřřemēni čžłowjřa. Čžini jeho řřřřřřř, řřřřřřřřřřř, řņeřřřřřřř a řubojčžiwēho. Wēra řjes řřřř- řow je morwa. Řež Řnjeřowa mōž a řřařřořčž budžetej wot čžłowjekow řřřřřřř. Tak řo jewitej w puščžinje. Řřřeř wotřřřřřřř njeřřřřřřř, řřřeř nařņeřičene wulřeje řřřřř hřłodnyř řo řořařřařře. Ĥuby čžitarjo, řež ny čžeřny řřřeřo řařřo ras Božu mōž a řřařřořčž wobřřlādacž. Řřřřny ma řařdanje, řařřo wuřřřřřřř dořřacž abo wotřřal Ĥiřč a řola Řřřřřřřř byčž. Ĥruři ma řřařřořčže, řotřeř jemu řiwjenje čžežře čžiniřa. By je řařny wotřřnyř. Ale jenu řřařořčž mařny wřřřitřy, řotřař řo w řřřřřřř wuřřaři: Nařř wřřřřřřř řhlěb dař nam džēřřa. Ĥaj, Ĥdy byřřimny po řađže nařřeřo Řnjeřa na řřař Ĥladāčž mořłi, řiž njeřřnyřa, njeřřnu a do řřōžnjow njeřřřowāřu a řotřeř njeřřeřři Wōřř tola řdžerži. A dořelž je to tak čžežře, dha řřřřřřř: řřew nad nami řwoju mōž a řřařřořčž. Budž nam Ĥnadny, řaž řy nařřřim wōřřam Ĥnad- ny byř. Tón Řnjeř je řařny Ĥnadny. Ale wuřřeřřřřřřny řwoju řuřu. Tón Řnjeř ju njeřřudže wōřčžo řřōřčžicž, Ĥdny wēřimny. Řřřeřamny jenož ř řōřnacžřu řřubjeneho řřny řřřřřřř, řotřnyž džeshē: Řelko dželāčžerjow ma mōj nan, řotřiž mařa řhlěba dořčž, a řa wodu mru. Ĥamjeř.

Twařmy na Bōha!

Twař, o moja duřřa, twař na Bōha!
Bohu wřřa čžeřčž řřřřř; nař wřřřeř řařřara.
Bōh je řřwēřa Řnjeř wot řřōčžatřa,
Řožny dom, Ĥrōd, Ĥēřa řwojoh twařřa ma.
Bōh, řiž nař řřwori, řež řařřara;
We nim řřwi, řřwori řo wjeřřela!

Twař, o moja duřřa, twař na Bōha!
Bohu wřřa čžeřčž řřřřř; nař wřřřeř řařřara.
W řřřřřřř, w nuřny nješpuřřčž nađžiju!
Bōh je řřřř nař řudny! — ř řřř wuřřobu
Šřo dowēř řemu! Bōh woprawdže,
Džeržič-li řo ř njemu, čži bliřřo je!

Twař, o moja duřřa, twař na Bōha!
Bohu wřřa čžeřčž řřřřř; nař wřřřeř řařřara.
Bōh je wřřřřřřř, řřaře wuřřobny.
Řam řřřř Ĥřřřřřřř řudžom čžini dořřoty!
Řan w řřřřř w noży, řřřřř, řřwēřřo je,
W řwojej wřřeřřomōży, wobāřnuje!

Twař, o moja duřřa, twař na Bōha!
Bohu wřřa čžeřčž řřřřř; nař wřřřeř řařřara!
Řořčž Řnjeřej řwōj pučž, řřřřřřř!
Ĥnāda Boža wjedže nař pučž ř řiwjenju.
Šřřtož Bōh Řnjeř čžini, wřřřo dořře je,
Š nami řerje mēni; Bōh řřřřřřř je!

Twać, o moja duscha, twać na Boha!
Bohu wscha cześć błuscha; naß wschých saštara!
Tu na śwęcze bmy my zusbnizy,
W bwojim Knjesu sbóznje dom hieč žedžmy;
Njeh naß, o Knježe, pšhes cžemny doł
Twoja hnada wjedže do njebjeżow!

Twać, o moja duscha, twać na Boha!
Bohu wscha cześć błuscha; naß wschých saštara!
Pomoz Boža pomha i hubjenitwa.
Bóh je žórko sboža! hrěchi wodawa.
Sso bmil, o Knježe, nad nami Ty
Daj nam hnady wjele, Ty bwersny bny! J. W.

Móšt pšhes hlubinu.

(Skóncznje.)

„Wy mēnicze — nēkajke sawěsczenje?“

„Haj, to ja mēnju. A to błowo: „pšhedhladnive saštaranje“ — „Worsorge“ — namafacze tež w jeho mjenje. A tutomu bmy pšhistupili, prjedy hacž bo našy přeni hólz narodži. „Ja štaram bo sa řebje a naju džěcžo, dołhož budu žiwy“, je mój muž prajik. „Ale, dyrbi-li wumrěcž, čžu waß tež wobštaraných mēcž, hewat njemohł ani dnja po-koja mēcž!“ Ja njebčh i woprědka tak prawje sa to — njeh je pšhinoschł tež niški. Ale potom bmy wěz spósnala a bmy mužej jara džakowna, so bē mudrišči dnžli ja. Mój móžemoj bjes štaroscze bncž; pšhetož, by-li tež nješbože pšhischł, mój bmoj cžiniloj, šhtož móžachmoj, a wot džěcži by bylo naj-cžežšche wotwobrocžene.“

Jan a Hana štaj samyblenaj pšhipošłuchaloj. „Wó, to njetriebał po prawom do sawěsczenja, to mohł tež lutowacž.“

„Ale bnyšcže to tež wopravdže cžinik a zyle bwersu, tež hdnž to ras cžežko je, dale lutowacž? Njebnyšcže to, hdnž ras nēšhto wořebiteho pšhindhze, bo šferje nalutowaneho pšhimal? A potom njeby tu skóncznje ničžo byto, hdnž by nješbože pšhischł! — Ale hišcže nēšhto druhe je pšhi tym! Lutowacž — to traje tola jara dołho! Sawěscžernja pał wuplacži zny pjenjes tež, hdnž hišcže tak dołho sawěscženy nješcže, a njebnyšcže telko nalutowacž mohł, kelkož nētko doštanjecze. To džě runje je to, šhtož naß šmērjuje i myšlu so bmy wukhowani: my wēmy, našcha sawěscžernja bo sa naß štara!“

„Nanko, hladaj, šhto bmy namafak! Natwarju řebi i teho maschinu!“ Radošcžiwny pšhiběhnje Šurk — a Marča i nim. Matej nēkotre koleška w rukomaj.

„Tajki je tón hólz!“ rjeknje Jan, řebi nēšhto wēdžo na bwojeho hólza. „Wušahitny! W nim tčži technikař! Ja dam jeho nēšhto wuknyčž!“

„Haj, haj, a saštupcže kaž ja do sawěscžernje „Evangelische Vorsorge“! Čžim bóle šcže řebi potom wēštn, so dyrbičalo-li bo wam nēšhto šwadžicž, hólz njetrieba i wucžbny tohodla, dokelž dyrbi macžeri pomhacž nēšhto sařlužicž.“

Hana štanje a majka džěscži, kotrejž bo džiwatej, so ma macž bnyšojtej wóčžny. „Haj, Jano, řubod ma prawo! Hdnž bmoj samohłoj wotpłacženje sa nadobu šwjeć, samožemoj tež pšhinoschł sa sawěscženje wulutowacž. Wón džě njeje tež dawno tak wulki kaž wotpłacžjenja bčhu!“

„Ja řebi myšlu, so masch ty prawo“, šnapšhecžiwij jej mandželski. „Mi je kaž kamjen i wutrobny! Wcžera bē mi, jako by bo sawěschł rostorhnył a nam pokasał hlubinu, pšhi kotrejž kromje bčhmy šhli, jeje njeprntnyšchi. „Hdnž by to wobmyšlik, njeby bo ženje woženik“, myšlach řebi. A dženkā widžu móšt pšhes tutu hlubinu! Njedyrbieli bo tež

my i tomu mēcž, so je tutón móšt tež sa naß tu?! Ja budu hake zyle wježoly sažo, hdnž budu tole řjadowane mēcž!“

Hana pšhimny jeho ruku, šheptajo: „Ty bny tola tón najlěpšchi!“

Do žnjow.

Dzewjatny džen lipa tčže,
Žnježny, kožu klepajcže!

Tak špěwa Handrij Sejer — a tak nētko sažo je! A hacž runje bčhu njewjedra nad honami a hacžrunje šliwki řo liychu, řu nam tola hona a žně wukhowane, — hnadnje wukhowane, wukhowane hacžrunje jich došč řamo mjes rata-rjemi — haj řamo mjes ratarjemi! — njeje pytało wukhowarja, njeje řo modliło wo wukhowanje i wukhowarjei i Bohu štworiczelej!

„Džakujcže řo tomu Knjesej, pšhetož wón je dobrocžiwny!“ to dyrbi hižo, prjedy hacž kožu saštajimy, našche wu-šnacže a cžinjenje bncž. Wón je dobrocžiwny, wón, našch Bóh, tón jenicžki Bóh, wón ma dołhocžakanje, a wón ma tuto dołhocžakanje we bwojej woli kaž wschitko druhe — a wón jo skóncži po bwojej woli, wón, kiž bo njeda sa bmech mēcž! Še jich došč, kotriž to wopał řošumja, — dokelž to čžedža wopał řošumicž; woni mēnja, jo řo njetriebaja wo Boha a jeho wolu štaracž, dokelž bo Bóh ani wo nich ani wo jich žně a hona nještara. A woni řošumja to tež wopał; to je wopał, řebi tak myšlicž, řebi i woli a šmērowanju, dokelž řebi na Boha njemyšlach, njehachu myšlicž. Bóh wjedže wscho a šapšhimnje wschudže — po bwojej Božej woli, w bwojim cžaku. A wón bo njeda sa bmech mēcž, ani wot tnyh, kiž řebi tak na njeho njemyšla ani wot tnyh, kiž jeho šaby-waja, ani wot tnyh, kiž jeho i tróna na njebju a na šemi mēnja wotřadžicž móž. Bēda, hdnž je jeho dołhocžakanja tónž!

Tohodla pntajmy jeho i džakowanjom a i proštwami we wērije a bwersnje a i dobroproščenjom — haj a i dobroproščenjom tnyh dla a sa tnyh, kiž bo njemodla.

Blidowe paczerje.

Hdn budu našche bwojby, našche řhescžijanške bwojby jažo wschē tak daloko, so špěwaju blidowe paczerje, — blidowe paczerje, kotrejž njemōža w řhescžijanškej bwojbye po-brachowacž, hdnž wona rny řhescžijanška je a dołhož wona rny řhescžijanška je? Hdnž niz prjedy, tola potom, hdnž je pšhichod wschē i tomu nušuje se wschēm, šhtož pšhinjekny. To pał potom njeje ničžo wořebje řhwalobne: „Der Not gehorchend, nicht dem eigenem Triebe!“ je Nēmž šwucžene pra-jicž. Čžehodla dha niz blidowe paczerje špěwacž i pohnu-wanja řhescžijanškeje wutrobny, řhescžijanškeje luboscže?

Hdnž bčh jako džěcžo domach wokoło pšhipołdnja duzy pšhes wjež, wušłnyšchach husto i buršteho doma šhromadne blidowe paczerje špěwacž a bmy je tam ras abo dwójzny řam řobu špěwał. Bur, burowka, džowka a wschitzy cželadni je štejo špěwachu, tež, hdnž by na žnjach najnušnišcho byto. Nje-šapomnju to. Dopomnju řo toho, dokelž w našchim cžaku tajkeho njenamakam, šnajmjeišcha škladnoščje njenamakam, ras i zny domom blidowny paczer řobu špěwčž. Napišche-li pał šhto našchemu njedželskemu łopjenkej na tute ryncžki, so je to waschne, nē žiwjenje w jich wjele bwojbach a we jich wjele wřach, njebudže řo jeno našche łopjenko wjeřelicž, ale jich wjele, wjele, kiž to špawnje mēnja i řhescžijanškej bwojbu a i řhescžijanškim ratarjom a i zny wóžnym řra-jom a jeho žnjemi a i domořhowanjom tutnyh žnjow, a bu-

dže to idobom dobry a nufny pohón sa tnyh, kž šo hišcže dlíja, tež šašo blidowe paczerje spěwacž. Čžehodla dlíja, to nočžemny radšcho pšchepytowacž; pšchetož wono woštanje pšchi wšchém pšchecžiwjenju a wurěčžowanju a samołwjenju tola tał: žana kšecžijanška žwójba bjes blidownyh paczerjow!

100lětny jubilej.

Tuton žwjećzi w tutnyh dnjach šjednocženstwo ša šchit šwěrjatom — Tieršchutzverein — w Němškej. Pšched 100 lětami našta w Němškej, w Stuttgarcže, přenje šwěrjata šchitaze towarštwó. A tute šaloži šarač. Šižo do lěta 1837 bē šo Stuttgartski šarač Dann wo lěpšche šwěrjatom prózowal a ša to še žłowom a pišmom wuštupowal. Pola wobudlerštwá pał njenamata wjele šwólniwošcže ša žwoje dobre wotpohladny. Po jeho žmierzci, 19. měrza 1837, prózowalše šo pšchecžel semrěteho, Stuttgartski šarač Albert Knapp, w tutej myšli dale. Žemu šo poradži, 17. junija 1837 w Stuttgarcže šaloži přenje towarštwó pšchecžiwó frjudowanju škota a šwěrjatom. Wot tam wupšchestrě šo tuto prózowanje pšches žyfu Württembergštu. W lěcže 1839 našta šwonka Württembergškeje přenje tajke towarštwó, mjenužžy tu w Šakškej, w Drježdžanach. W tutym lěcže bu šchit škocžatom a šwěrjatom tež do polizajšleho kšhoštanšleho šakonja Württembergškeje pšchijaty.

W tutym wažnym a špomožnym praščenju štaj potajškim dwaj Württembergškej duchownaj pučžpšchihotowarjej byłoj — kaž šu to duchowni a doznyla kšchecžijanška žyrkej we wjele, žara wjele poštupach pučžpšchihotowarjo byli, šchtož njech je pšchi tutej škladnošcži šašo ras pražene — a to runje nětkole pražene.

Žyrkej a štat.

Nowaj wułašaj je wudał němški miništer ša žyrkwine naležnošcže. Šedyn rjaduje finanžne naležnošcže a je šjednori. Druhi poštaja noweho wo pšchihotowanju ša žyrkwinu wólbú; po nim je šakasane, Bože domy ša wólbne šhromadžišny wužiwacž, šjawne wuhotowanja ša pšchihotowanje wólbny wotměwacž a wólbne lětati pšchihotowacž a rošchěrjecž. To plačži hačž k wošjewjenju wólbneho termina; potom šo drobnišcheho a dalšcheho wo tym poštaji a wošjewi.

Mižionštwó a kómmunismus. Kómmuništiška internazionala abo „Kómmintern“, kaž š frótkka rěka, je wšchě kómmuništiške partaje, kotrež maja barbojnyh mjes žobuštawami, namołwžaka, šo bychu š wótrej propagnđu pšchecžiwó kšchecžijanštemu mižionštwó wuštupike. Tutu propagnđu dyržba barbojčzi žami wješcž, šo by čžim wjažy wušpěcha mēka. Mjes druhim dyržba wojowacž š tej parolu: „Kšhryštůž njecžini waž žnytyh ale markšismus!“

Žyrkej w Šsowjetruškej. Šsowjetruška je žebi ša šamer kšecžich 5 lět štajika mjes druhim tež tole: Wšchě kšóšchtry, žyrkwje, mošcheje, kotrež šu štaršche hačž 100 lět, dyržba šo potorchacž. Čžehodla? „Dokelž šu štrach ša lud!“ Šcžehwł tuteho poštajenja je, šo dyržba šo, dokelž jich twar wjažy wěšty a dobry došcž njeje, wóštronicž 2900 Božich domow, 63 kšóšchtrów, 27 šynagogow a 19 mošchejow. Tež šynagogi dyržba šo wottorchacž, t. r. tał daloko pšchihilnošcž k židam, kotraž šo hewał jewi, njedožaha, šo bychu jich šynagogi wukhowali. Pšchecžiwó nabožinje! Pšchecžiwó Bohu! Bjes Boha je hežlo. — Me woni šu žwoje šlicžbowanje bjes Boha čžinili!

Še Ššerbow a š dalóša.

Žnyowny čžaj. Šažnykja a šažnykowacž čžzedža! Kat naštróžaze to, hdnž to nětkole runje dyržba čžitacž wo hróšbnnyh njemjedrach, kotrež w Bayerškej šakhadžachu: krupy ležachu tam metr (!) wyžo na polach! A šchtož krupy njeshichu, šnicžichu šliwki! — tał rěkažu rosprawy wo tutnyh njewjedrach, kotrež wožebje Delnju Bayeršku domapytachu, ale pał tež doznyla južnu Němšku. Me je to jenož naštróžaze? Nicžo wjažy? Měnimy, šo je to tež pohonjowaze, šo to honi, nušuje — k Bohu, k modlenju a k Božemu žłowu w žwójbnym domje a w Božim domje. Abó niz? Šchto mēnišch? Abó — a to je rošžudnišche! — šchto čžinišch ty? Modlišch šo — modlišch šo wšchědnje, njech je njedžela abó dželawy džek? Modlišch šo do džela a po džele a pšchi džele? Modlišch šo, hdnž wšchědnny kšlěb bjerješch a hdnž žy jón wužiwat? Modl šo a dži po Božej šcžezžy — čžin žwěru šchtož ty čžinicž mašch — modl šo a šažnyk!

Bibliški pučžnik.

7. njedžela po žwjatej Trojizy, 11. julija: Šlaj, hēta Boža pola čžłowjekow; a wón budže pšchi nič bydlicž, a woni budža jeho lud, a Boh žam š nimi budže jich Boh. Šjewj. Žana 21, 3. — Mark 8, 1—9. — Pšalm 85, 8—14. — To bēšche kražnošcž, šchtož w duchu widžach ja! Ty žam žy jažnošcž; wšchak móž je twoja wšcha. Šo hdnž je twój trón kražny, žydlíč žmēk bych a wěčžnje tam š tobu bydlíč. K. 733, 2.

Bóndžela, 12. julija: Pšchetož š teho, šo wón čžerpil je a je špytany, móže wón tež pomhacž tym, kotšiz špytani budža. Šebr. 2, 18. — K. 79, 4. — Šebr. 11, 28—40.

Wutora, 13. julija: Pawoł rjeknje: Ža žym hotowny, niz jeno šo bychu mje šwajšali, ale tež, šo bychu wumrjek w Žerusalemje mjena dla Knješa Žesuja. Žako wón šo pał njeda narěčžecž, bēchmy my špošojom a džachu: Wola Knješowa šo štaň. Žap. š. 21, 13. 14. — K. 700, 1. — Šebr. 12, 1—13. — 1. Kral 13, 11—24.

Šsrjeda, 14. julija. A žlonik štejo našdala njechalše tež žwojej wocži k njebješam pošbēhnyčž, ale dyri na žwoju wutrobu a džešche: Božo, budž mi hrěšchnikej hnadny! Luk. 18, 13. — K. 405, 1. — Šebr. 12, 14—29. — 1. Kral 13, 25—34.

Šchtwórtk, 15. julija: Ničto njemóže dwēmaj knješomaj žlužicž, žhiba wón budže jeneho hidžicž a drugeho lubowacž, abó budže šo k jenemu džeržecž a drugeho šažpiwacž. Wny njemóžecže Bohu žlužicž a mamonej. Mathh. 6, 24. — K. 239, 4. — Šebr. 13, 1—14. — 1. Kral 14, 1—18.

Pjatk, 16. julija: Boh je nam wjele dobrego čžinik. Žap. šku. 14, 17. — K. 606, 5. — Šebr. 13, 15—25. — 1. Kral. 16, 29—17, 7.

Šsobota, 17. julija: Njebo a šemja šaždžetaž, ale moje žłowa njesaňdu. Mathh. 24, 35. — Žona 1. — Žes. 23, 16—29. — Nam žłowo dyržba woštajicž a žaneho džaka doštacž. Boh čže naž š Duchom wobdaricž, w bitwje pšchit naž woštacž. K. 191, 4.

Wištowanje. Ša 8. a 10. po žwj. Troj. poštaji knješ pšchedžnyda konferenzy. — Ša 9. po žwj. Troj. L. w M.